
DAVUTOĞLU'NUN BOSNA-HERSEK ZİYARETİ VE 'BAYRAK KRİZİ'-4 ŞUBAT 2011

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu 29 Ocakta Bosna-Herseki ziyaret etti. Bosna-Herseke Dışışleri Bakanı olmasının yanı sıra aynı zamanda Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Dönem Başkanı olarak da ziyarette bulunduğuna dikkati çeken Davutoğlu, Bosna-Hersek te yeni hükümetin kurulabilmesine yardımcı olmak istediğini belirtti. Ancak Bosna-Hersekin Sırp entitesinde yaşanan bayrak krizi, Davutoğlunun bu ülkede gerçekleştirdiği kapsamlı görüşmeleri gölgede bıraktı.

Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu uzun süreden beri Bosna-Hersekteki sorunların giderilmesine özel ilgi gösteriyor. Davutoğlu birkaç vesilede Bosna-Hersekteki sıkıntıların Türkiye açısından teknik meseleler değil, tam tersine hayati konular olduğunu birkaç kez dile getirdi. Ekim 2010da gerçekleşen genel seçimlerin hemen ardından, yeni hükümetin kurulması çalışmalarına ivme kazandırmak maksadıyla Davutoğlu Bosna-Herseki ziyaret etmişti. Ne var ki aradan yaklaşık dört ay geçmiş olmasına rağmen, Bosna-Hersek yeni hükümetine kavuşmuş değil. Son dönemde Almanya Başbakanı Angela Merkel de Bosna-Hersekte yeni hükümetin kurulması için girişim başlattı.

Son günlerde Türkiyenin dış politikasını meşgul eden çok daha öncelikli konular bulunmasına rağmen, Dışışleri Bakanı Davutoğlu 29 Ocakta Bosna-Herseki ziyaret ederek, bu ülkedeki istikrarın Türk dış politikasının değişmez öncelikleri arasında yer aldığını bir kez daha gösterdi. Üstelik Davutoğlu Bosna-Hersekin kurucu milletleri olan Boşnaklar, Sırlar ve Hırvatlara ait bütün önde gelen siyasi partileriyle görüşerek, Türkiyenin bu ülkeye kapsayıcı bir siyasetle yaklaştığını ifade etti. Davutoğlunun Banya Luka kentinde Sırp Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Milorad Dodik ile bir araya gelmiş olması da, Türkiyenin Bosna-Hersek e ilişkin diplomasisi açısından bir ilk oldu.

Yaklaşık 4-5 yıl öncesine kadar, Ankaranın Bosnalı Sırlarla da diplomatik temasları bulunuyordu. Bosna-Hersekin eski Yüksek Temsilcisi Christian Schwarz-Schilling 2006 yılında belirttiği gibi, Türkiyenin geçmişte sadece Boşnaklara değil, Bosna-Hersekin tamamına yardımları olmuştu. Ancak Milorad Dodikin Bosna-Herseke yönelik bölücü bir retorik geliştirmesi, Türkiye ile Bosnalı Sırp temsilciler arasındaki diyalogun gerilemesine neden oldu. Dahası, Türkiyenin 2009 yılında Bosna-Herseke yönelik izlemeye başladığı aktif siyaset yüzünden Dodik ve yandaşları Davutoğlu ile Türkiyeyi karalayan söylemlerde bulundu. Bu konular dikkate alındığında, Davutoğlunun Dodik ile bir araya gelmiş olması, Türkiye ile Bosnalı Sırlar arasındaki diyalogun yeniden canlanması açısından önem taşıyor Nitekim Dodik, Davutoğlunun ziyaretinin, karşılıklı güveni ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi açısından önemli olduğunu açıkladı.

Bosna-Hersekte yeni hükümetin kurulmasının yanı sıra bu ülkede ki diğer sorunların giderilmesi için de arabulucuk yapmaya çalışan Davutoğlu açısından, Bosna-Hersekin

bütün kurucu milletleriyle diyalog halinde olmak ayrı bir önem taşıyor. Ne var ki Bosna-Hersek cumhurbaşkanlığının Sırp asıllı üyesi Nebojša Radmanoviçin tutumu, Davutoğlunun Sırp Cumhuriyetine yönelik attığı bu yapıcı adımın zarar görmesine neden oldu. Dodikle gerçekleştirdiği görüşmenin uzaması nedeniyle Davutoğlu Radmanoviçin randevusuna zamanında yetişemedi, Radmanoviç de bu gelişme üzerine Davutoğluna görüşmeyi iptal ettiğini duyurdu. Radmanoviçin ayrıca, görüşmenin gerçekleşmesi için Türk heyetinin toplantı salonundan Sırp Cumhuriyetine ait bayrağın indirilmesini şart koştuğunu iddia etmesi üzerine, Ankara-Banya Luka hattındaki ilişkiler yeniden yokuşa sürüldü. Dodikin lideri olduğu Bağımsız Sosyal Demokratlar Birliği (SNSD) genel sekreteri Rayko Vasiç, bayrak krizini bir Osmanlı hadisesi olarak niteleyerek, Türk temsilcilerin bundan sonra Sırp Cumhuriyetinde pek istenmediklerini açıkladı. Bosna-Hersek Dışişleri Bakan Yardımcısı Ana Trišić Babiç de Davutoğlunun Banya Luka ziyaretinin iyi niyetli olmadığını iddia etti. Bayrak krizi bahanesiyle Sırp asıllı bazı gazeteci, politikacı ve akademisyenler de Türkiye aleyhine tepki vermede gecikmedi. Davutoğlunun Bosna-Hersek'te yeniden bir Osmanlı düzeni kurmak istediğini dile getirenler bile oldu.

Bilindiği gibi Türkiye Bosna-Herseke iyi bir dost olmak ötesinde bir şey istememektedir. Türkiye Ayrıca Bosna-Hersek'teki gelişmelerin bütün Batı Balkanların istikrarı açısından önemli olduğunun da bilincinde. Türkiyenin Bosna-Herseke ilgi duyuyor olmasının temel nedeni de budur. Ancak sözde bayrak krizi, Bosnalı Sırp'ların Ankarayla ilişkilerini geliştirmeye henüz hazır olmadıklarını gösterdi.

Kaynak/Source: